

STYRELSEN

PROTOKOLL 5/2023

Sammanträdestid:

26.05.2023 kl. 10.00 – 13.25

Sammanträdesplats:

Konferensen del 1-2

Ordinarie:

Wille Valve	ordförande	frånvarande	11.50-13.07 (§ 44-46)
Anna Holmström	vice ordförande		
Runa-Lisa Jansson	ledamot		
Cita Nylund	ledamot	gick 12.55 under § 47 punkt 2	
Jan Salmén	ledamot		
Ulf Weman	ledamot		

Övriga närvarande:

Jun Nagamori	chefsöverläkare
Ulrika Österlund	ekonomichef
Terese Åsgård	personalchef
Pia Hollsten-Friman	vårdchef
Sandra Rasmussen	verksamhetsstrateg
Annette Holmberg-Jansson	minister
Bengt Michelsson	avdelningschef

Föredragande:

Jeanette Pajunen, hälso- och sjukvårdsdirektör

Protokollförare:

Anita Husell-Karlström administratör

Protokolljustering:

Mariehamn 26.05.2023

Ordförande:

Wille Valve §§ 38-42 och §§ 47-48

Ordförande:

Anna Holmström §§ 43-47

Föredragande:

Jeanette Pajunen

Protokolljusterare:

Ulf Weman

STYRELSEN

Sammanträdestid: Fredagen den 26.05.2023 kl. 10.00 -

Sammanträdesplats: Konferensen del 1-2

Paragraf	Ärenden
§ 38	Sammankallande och beslutsförhet
§ 39	Justering av protokoll
§ 40	Föredragningslistans godkännande
§ 41	Information och presentation av organisationen och arbetet kring svenska språket inom Egentliga Finlands välfärdsområde.
§ 42	Utvärdering av patientrådets verksamhet
§ 43	Resultat- och verksamhetsuppföljning per 31.03.2023
§ 44	Vårdköer till ögonkliniken
§ 45	Offentligt finansierad infertilitetsutredning
§ 46	Sjukvårdsupplysning – pilotprojekt under tiden juni-december 2023
§ 47	Övriga ärenden: <ol style="list-style-type: none">1. Renovering av verksamhetsutrymmen2. Styrelsens input till budget 2024
§ 48	Delgivning <ol style="list-style-type: none">1. Samarbetskommitténs protokoll från 22.5.2023

Ordförande

Wille Valve

SAMMANKALLANDE OCH BESLUTFÖRHET

§ 38 FÖRSLAG: Sammanträdet förklaras lagligen sammankallat och beslutfört.

BESLUT: Beslöt enligt förslaget.

JUSTERING AV PROTOKOLL

§ 39 FÖRSLAG: Protokoll förklaras justerat när det har undertecknats av mötets ordförande och en på mötet utsedd protokolljusterare samt kontrasierats av föredragande. Föreslås Ulf Weman.

BESLUT: Beslöt utse ledamot Ulf Weman till protokolljusterare.

FÖREDRAGNINGSLISTANS GODKÄNNANDE

§ 40 FÖRSLAG: Beslutar att föredragningslistan godkänns.

BESLUT: Beslöt enligt förslaget.

§ 41

INFORMATION OCH PRESENTATION AV ORGANISATIONEN OCH ARBETET KRING SVENSKA SPRÅKET INOM EGENTLIGA FINLANDS VÄLFÄRDSOMRÅDE.

Föredragande: hälso- och sjukvårdsdirektör Jeanette Pajunen

Beredare: chefsöverläkare Jun Nagamori

Språkkordinator Wiveka Kauppila gästar styrelsen med information och presentation av organisationen och arbetet kring svenska språket inom Egentliga Finlands välfärdsområde.

FÖRSLAG: Styrelsen antecknar informationen till kännedom.

BESLUT: Beslöt enligt förslaget.

§ 42

UTVÄRDERING AV PATIENTRÅDETS VERKSAMHET

Föredragande: hälso- och sjukvårdsdirektör Jeanette Pajunen

Beredare: verksamhetsstrateg Sandra Rasmussen

Bakgrund

Styrelsen beslöt 17.12.2021 (§98) att ÅHS skulle starta ett patientråd. Syftet med patientrådet är att stärka patient- och närståendeperspektivet i ÅHS verksamhetsutveckling. Målet är att patientrådets arbete ska göra skillnad, vilket bör synas bland annat i verksamhetsplaneringen. Patientrådets verksamhet ska utvärderas årligen.

Utvärdering av patientrådets första år

Ledningsgruppen utsåg 24.2.2022 sex medlemmar till patientrådet för perioden 1.4.2022 – 31.3.2024. En första utvärdering har gjorts av patientrådets inledande verksamhet under perioden februari 2022 – maj 2023.

I utvärderingen framkommer ett visst behov av förändring i det nuvarande upplägget gällande patientrådets verksamhet.

Förändring gällande upplägg

- Om en eller flera medlemmar inte kan fullfölja sitt uppdrag rekryteras ingen ny medlem under pågående mandatperiod.
- Inför rekryteringen av nya medlemmar våren 2024 ser ledningsgruppen över kriterierna och möjligheten till att förenkla rekryteringsprocessen.
- Förtydligas att patientrådet kan ta egna initiativ, samt ge förslag till ledningsgruppen även gällande sådant som ligger utanför de formulerade uppdragen.

Bilaga 1: Patientråd_utvärdering 2022–2023

FÖRSLAG:

Föreslår att styrelsen antecknar utvärderingen av ÅHS patientråd för perioden februari 2022 – maj 2023 till kännedom, samt omfattar förändringarna i upplägget enligt ovan.

BESLUT: Beslöt enligt förslaget.

§ 43 RESULTAT- OCH VERKSAMHETSUPPFÖLJNING PER 31.03.2023

Föredragande: Hälso- och sjukvårdsdirektör Jeanette Pajunen
Beredare: Ekonomichef Ulrika Österlund

RESULTATUPPFÖLJNING PER 31.03.2023

Resultatuppföljningen innehåller en genomgång av utfallet i jämförelse mot fjolåret. Vid första kvartalet har ingen prognos uppgjorts. Årets första prognos görs i kvartalsuppföljning 2 per 31.06.2023.

Utfall per 31.03.2023 exklusive covid

Nettokostnaderna per mars 2022 utgör 24% av Bokslut 2022. Nettokostnaderna per mars 2023 utgör 23% av budget 2023. Utfallet visar bara tre månader men indikerar att budget 2023 exklusive covidkostnader kan hållas.

ÅHS TOTAL exkl Covid	Bokslut 2022	Budget 2023	Utfall Mars 2022	Utfall Mars 2023	Förändring 2022-2023
INTÄKTER	-10 198 460	-8 530 000	-1 501 816	-2 314 491	-812 675
Personalkostnader	56 938 557	59 609 405	13 333 916	13 571 032	237 116
Köpta tjänster	15 821 522	15 562 095	3 979 209	4 206 321	227 111
Intern hyra	7 729 206	7 923 000	1 931 595	1 932 805	1 210
Material	9 228 056	9 485 700	2 278 273	2 414 213	135 939
Inventarier och anskaffningar	630 893	745 800	115 295	234 183	118 888
Övriga kostnader	267 883	176 000	19 532	88 550	69 018
Extern vård utanför Åland	8 494 602	9 020 000	1 525 679	1 225 303	-300 376
Avskrivningar	1 416 690	1 810 000	375 432	374 462	-970
DRIFTSKOSTNADER	100 527 408	104 332 000	23 558 931	24 046 868	487 937
NETTOKOSTNADER	90 328 949	95 802 000	22 057 115	21 732 376	-324 738

De totala nettokostnaderna exklusive covid per 31.03.2023 uppgår till 21,7 (22,0) miljoner euro. Summan inom parentes visar jämförande siffror för motsvarande period 2022.

- *Intäkterna* är högre och uppgår till 2,3 (1,5) miljoner euro. Patientavgifterna är något högre i jämförelse med fjolåret. Den stora skillnaden finns på erhållna ersättningar från FPA.
- *Personalkostnader* har ökat och uppgår till 13,6 (13,3) miljoner euro.
- *Köpta tjänster* uppgår till 4,2 (4,0) miljoner euro. En ökning finns på köpta konsult och läkarvikariatjänster.
- *Materialkostnaderna* är högre än motsvarande period i fjol och uppgår till 2,4 (2,3) miljoner euro. Vi ser en ökning av kostnaderna för läkemedel och livsmedel.

§ 43 RESULTAT- OCH VERKSAMHETSUPPFÖLJNING PER 31.03.2023 (forts)

- *Inventarier och anskaffningar* är högre och detta för att beslut om beviljade anskaffningar för klinikerna gjorts tidigare på året under 2023.
- *Extern Vård utanför Åland* har ett betydligt lägre utfall under första kvartalet 1,2 (1,5) miljoner euro. Det finns en fördröjning i faktureringen från ÅUCS detta år vilket medför att jämförelsen är utmanande under kvartal 1 och 2.

Utfall per 31.03.2023 Covid

Kostnader som är kopplade till covid bokförs på projektkod 2032. ÅHS har endast en kostnadsbudget för covidkostnaderna 2023. De första tre månaderna visar ett mycket lägre utfall av kostnader i jämförelse med fjolåret. Detta på grund av pandemiläget i början av fjolåret som var i en period av hög smittspridning och smittspårning och testning fortgick då enligt dåvarande direktiv.

Ingen information om eventuellt statsstöd finns i dagsläget och eventuella intäkter kan först beräknas när information kommer. I dagsläget indikerar utfallet att kostnadsbudgeten håller för covid.

ÅHS TOTAL Covid	Bokslut 2022	Budget 2023	Utfall Mars 2022	Utfall Mars 2023	Förändring 2022-2023
INTÄKTER	-4 251 188	0	-16 314	-322	15 991
Personalkostnader	1 103 387	300 000	716 903	46 987	-669 916
Köpta tjänster	2 546 354	600 000	2 005 120	21 445	-1 983 675
Intern hyra	15 554	0	15 554	0	-15 554
Material	368 822	100 000	254 091	19 725	-234 366
Inventarier och anskaffningar	15 565	0	15 565	0	-15 565
Extern vård utanför Åland	2 614	0	1 476	0	-1 476
DRIFTSKOSTNADER	4 052 296	1 000 000	3 008 707	88 156	-2 920 551
NETTOKOSTNADER	-198 892	1 000 000	2 992 393	87 834	-2 904 560

§ 43 RESULTAT- OCH VERKSAMHETSUPPFÖLJNING PER 31.03.2023 (forts)

Utfall per 31.03.2023 Totalt

Det totala utfallet inkluderar covidkostnaderna. Bokslut 2022 innehåller intäkter för statsstöd men Budget 2023 innehåller inga beräknade intäkter för covid.

ÅHS TOTAL inkl Covid	Bokslut 2022	Budget 2023	Utfall Mars 2022	Utfall Mars 2023	Förändring 2022-2023
INTÄKTER	-14 449 648	-8 530 000	-1 518 130	-2 314 814	-796 684
Personalkostnader	58 041 944	59 909 405	14 050 818	13 618 019	-432 800
Köpta tjänster	18 367 876	16 162 095	5 984 329	4 227 766	-1 756 564
Intern hyra	7 744 760	7 923 000	1 947 148	1 932 805	-14 343
Material	9 596 878	9 585 700	2 532 364	2 433 937	-98 427
Inventarier och anskaffningar	646 458	745 800	130 860	234 183	103 323
Övriga kostnader	267 883	176 000	19 532	88 550	69 018
Extern vård utanför Åland	8 497 216	9 020 000	1 527 155	1 225 303	-301 852
Avskrivningar	1 416 690	1 810 000	375 432	374 462	-970
DRIFTSKOSTNADER	104 579 704	105 332 000	26 567 638	24 135 024	-2 432 614
NETTOKOSTNADER	90 130 057	96 802 000	25 049 508	21 820 210	-3 229 298

VERKSAMHETSUPPFÖLJNING PER 31.03.2023

Rapporteringen fungerar utifrån samma princip som tidigare (den s.k. trafikljusmodellen) och utförs av klinik- och enhetschefer. Verksamheterna utvärderar graden av måluppfyllelse gentemot sina 1-åriga målsättningar och kan välja mellan fyra nivåer; ej uppfyllt, delvis uppfyllt, i hög grad uppfyllt eller helt uppfyllt.

BILAGA: Kvartalsuppföljning 1 2023

FÖRSLAG: Föreslår att Styrelsen antecknar resultatuppföljning och verksamhetsuppföljningen per 31.03.2023 för kännedom.

BESLUT: Beslöt enligt förslaget.

§ 44

VÅRDKÖER TILL ÖGONKLINIKEN

Föredragande: Hälso- och sjukvårdsdirektör Jeanette Pajunen

Beredare: chefsöverläkare Jun Nagamori

ÅHS har fått svårare att tillhandahålla snabb specialistläkarbedömning på ögonkliniken. Kapaciteten på ögonläkarsidan har halverats sedan maj 2022 då en av två ögonläkare slutade på ÅHS med resultatet att köerna på ögonkliniken börjat växa. De patienter som stått längst i kö för ögonläkarbedömning har väntat i 11 månader. 20.4.2023 fanns 307 patienter i kö till bedömning hos ögonläkare.

Ögonläkare är en bristresurs i både Sverige och Finland. Intensifierade rekryteringsinsatser har ännu inte gett resultat och ÅHS samarbetssjukhus saknar möjlighet att ta emot fler åländska patienter. ÅHS kommer att behöva skicka ögonpatienter vidare till privata vårdgivare vilket kommer att vara kraftigt kostnadsdrivande.

FÖRSLAG: Föreslår att styrelsen antecknar ärendet för kännedom. Föreslår att styrelsen begär att få en regelbunden återkoppling i ärendet.

BESLUT: Beslöt enligt förslaget.

§ 45

OFFENTLIGT FINANSIERAD INFERTILITETSUTREDNING

Föredragande: Hälso- och sjukvårdsdirektör Jeanette Pajunen

Beredare: chefsöverläkare Jun Nagamori

Riksdagens justitieombudsman har via beslut i ärende EOAK/2854/2021 uppmärksammat ÅHS om att riktlinjerna för offentligt finansierad infertilitetsutredning strider mot finländsk lagstiftning. I sitt beslut klargör JO att grundlagsutskottet vid stiftande av lagen för assisterad befruktning konstaterat att det inte kan utsättas krav om åldersgränser för medicinska behandlingar och att en myndighet inte kan utsätta en åldersgräns som reglerarmöjlighet att få medicinsk behandling. JO har även initierat en utredning om förutsättningarna att ge assisterad befruktning vid universitetssjukhusen och inom den offentliga vården på Åland. Styrelsens riktlinjer över infertilitetsutredning som fastslogs 25.3.2022 innehåller två punkter som innefattar åldersgräns.

- För par gäller att relationen skall ha varat minst två år. De skall vara sammanboende eller gifta och skrivna på gemensam adress samt även bosatta på Åland sedan minst två år tillbaka. Om kvinnan fyllt 36 år eller partnern 53 år gäller gemensamt boende sedan minst ett år.
- Övre åldersgräns för kvinnan som skall bära barnet är 40 år och för partnern 55år. Nedre åldersgräns bedöms individuellt, men myndighetsålder skall ha uppnåtts. Utredning ska påbörjas innan kvinnan fyllt 40 år och partnern 55 år.

Bilaga: Förnyade riktlinjer för infertilitetsutredning

FÖRSLAG: Föreslås att styrelsen beslutar ta bort åldersgränserna från riktlinjerna för infertilitetsutredning, i enlighet med bilaga.

BESLUT: Beslöt enligt förslaget.

§ 46

SJUKVÅRDSUPPLYSNING – PILOTPROJEKT UNDER TIDEN JUNI-DECEMBER 2023

Föredragande: Hälso- och sjukvårdsdirektör Jeanette Pajunen

Beredande: Vårdchef Pia Hollsten-Friman

Bakgrund

På Åland finns ingen regelrätt sjukvårdsupplysning som det finns både i Sverige och Finland både privat och inom offentlig sektor. I Finland används bl.a. 116117 som en tjänst under jourtid då den egna hälsostationen är stängd. I Sverige används 1177 som en motsvarande tjänst.

I nuvarande regeringsprogram finns en skrivning som påtalar behovet av en sjukvårdsupplysning även på Åland som en dygnet runt tjänst.

I dagsläget sköter primärvårdens hälsocentraler det vi kallar telefonrådgivning eller sjukvårdsupplysning. Tjänsten är inte utarbetad så att den fyller funktionen av en regelrätt rådgivning eller triagering. Samtalen som inkommer är väldigt blandade och sköts via TeleQ – ett så kallat återuppringningssystem. Utanför hälsocentralernas öppethållningstider sköts tjänsten av akutens personal vilket inte är en optimal eller kvalitetssäkrad lösning eftersom akutens personal vid olika tillfällen då de är fast vid akuta vårdåtgärder inte kan/hinner svara i telefonen. Tjänsten sköts inte heller nu på ett heltäckande och kvalitetssäkrat sätt genom beslutsstöd och säkerställd patientdokumentation hela tiden på dygnet.

Med anledning av ovanstående problembild har en arbetsgrupp bestående av hälsocentralens och akutens ledning, vårdchef och hälso- och sjukvårdsdirektör arbetat fram en lösning som kan tillmötesgå befolkningens och turisternas behov på ett mera tillfredställande och kvalitetssäkrat sätt.

Pilotprojekt

I samarbete med Medimar kommer en sjukvårdsupplysning att fungera som ett pilotprojekt under perioden juni-december 2023. Samarbetet med Medimar går ut på att ÅHS köper in en del resurser men även har egna resurser i upplysningstjänsten. De köpta resurserna främst för att garantera sjukvårdsupplysningens bemanning under kvällstid och helger.

ÅHS nya telefonisystem Telavox möjliggör att en extern samarbetspart kan vara uppkopplad i en separat telefonlinje som skapas för just sjukvårdsupplysningen.

Telavox möjliggör också en god statistikföring kring samtalstrafiken.

Sjukvårdsupplysningen kommer att inleda sin verksamhet under juni månad och fungera fram till årsskiftet som ett pilotprojekt. Sjukvårdsupplysningen kommer att fungera alla dagar 8.00-20.00. tjänsten är inte en återuppringningstjänst via TeleQ men möjligheten till detta finns vid tillfällig hård belastning på tjänsten.

§ 46

**SJUKVÅRDSUPPLYSNING – PILOTPROJEKT UNDER TIDEN JUNI-DECEMBER 2023
(forts)**

Sjukvårdsupplysningen skall vägleda till rätt vårdplats och berättar hur snabbt du ska uppsöka vård. Om det räcker med egenvård så ges vårdanvisningar per telefon. Sjukvårdsupplysningens telefonnummer ersätter inte 112.

En mera detaljerad information och ”marknadsföring” av sjukvårdsupplysningen och det nya telefonnumret kommer att ges så fort alla detaljer är på plats och alla praktiska arrangemang är klara.

Information till befolkningen kommer att ges via pressinfo, annonsering i media, information på ÅHS hemsida, utskick av information mm.

I budget 2023 finns upptaget anslag för verkställande av sjukvårdsupplysning.

FÖRSLAG: Styrelsen antecknar informationen för kännedom.

BESLUT: Beslöt enligt förslaget.

§ 47

ÖVRIGA ÄRENDEN

1. Renovering av verksamhetsutrymmen

Fastighetsverket har meddelat att golvmattan i uppvaksavdelningen och intensivvårdsavdelningen (IVA) är i så dåligt skick att den behöver bytas ut så snart som möjligt. Skador i mattan innebär risk för vattenskador i underliggande bärlager och risk för infektionsfickor. Man har vid mattbyten i intilliggande utrymmen även noterat att betonggolvet varit i så dåligt skick att man tvingats slipa ner och reparera betonggolvet. Det finns stor risk att det samma gäller för de aktuella utrymmena. Mattbytet kommer att göras på IVA, uppvak samt korridoren som går mot dagkirurgin. Väggarna kommer samtidigt att målas om där det behövs. Utöver detta kommer Fastighetsverket även att installera ljuddämpande luftdon i ventilationen och i mån av möjlighet även byta ut ljusarmaturer till ledarmaturer.

En renovering av dessa utrymmen innebär stora utmaningar och påverkar flera verksamheter. Det är inte möjligt att stänga vissa delar av uppvak och IVA och fortsätta verksamhet i begränsad del av dessa utrymmen utan hela ytan måste stängas samtidigt. Intensivvårdsavdelningens verksamhet behöver flyttas till tillfälliga utrymmen och för detta ändamål kommer den nybyggda isoleringsmodulen att användas. Antalet vårdplatser behöver minskas från 3–4 till 2–3 vårdplatser under tiden som renoveringen pågår. Uppvakets patienter sköts idag av bemanningen på IVA och det fysiska avståndet mellan dessa verksamheter under renoveringstiden kommer att ge utmaningar kring detta. I stället kommer uppvaket att skötas av anestesiskötare i anslutning till varje operation i en tom operationssal. Detta reducerar antalet möjliga operationer man hinner med under en dag ytterligare utöver ordinarie sommarneddragning. På uppvaket utförs även elkonverteringar och ECT-behandlingar. Dessa åtgärder måste under tiden som renoveringarna sker, utföras på annat ställe. Sannolikt på akutmottagningen.

Åtgärderna beräknas ta 4–6 veckor. Lämpligast tidpunkt för mattbytet är sommartid då IVA-beläggningen är lägre och operationsverksamheten neddragen. Enligt dagens planering kommer renoveringsarbetet och förändringarna i verksamheten att påbörjas 12.6.2023.

2. Styrelsens input till budget 2024

- a) Styrelsen önskar värna om att den medicinska utvecklingen beaktas i budgeten t.ex. i form av medicinteknisk utrustning
- b) Styrelsen påpekar att renoveringsbehovet av ÅHS fastigheter behöver beaktas oberoende av pågående långsiktiga planering för hela sjukhusområdet
- c) Styrelsen önskar en fortsatt kartläggning av personalens kompetensbehov och framtagning av en utbildningsplan
- d) Styrelsen värnar om satsningar inom preventivt arbete i form av lågtröskelmottagningar inom barn och ungdomsvård samt vård för den äldre befolkningen
- e) Styrelsen önskar att organisationen tar fram lösningsmodeller och arbetsprocesser som främjar effektivisering och digital transformering.
- f) Styrelsen önskar att försäljning av tjänster utreds som ett led i utökade intäkter för
- g) Styrelsen önskar att ett utökat samarbete med Finlands välfärdsområden utreds

§ 48

DELGIVNING

FÖRSLAG: Styrelsen antecknar nedanstående delgivning för kännedom.

- Samarbetskommitténs protokoll från den 22.05.2023

BESLUT: Beslöt enligt förslaget.